

Европейски омбудсман

**Принципи на
работа на
служителите
на европейската
публична
администрация**

2012

BG

Въведение

Петте принципа на европейската публична администрация

1. Всеотдайна служба в интерес на Европейския съюз и неговите граждани
2. Почтеност
3. Обективност
4. Уважение към другите
5. Прозрачност

Като Европейски омбудсман, моето мнение е, че както според гражданите, така и според служителите тези пет принципа следва да бъдат водещи за публичната администрация на Европейския съюз. Принципите са подробно развити на страница 5 по-долу.

Тяхното спазване може да помогне на служителите правилно да разбират и прилагат правилата и да ги насочи към правилното решение в ситуации, когато следва да направят преценка.

Принципите не са нови. Напротив, те отговарят на съществуващите очаквания на гражданите и служителите. Освен това, те вече са включени, както изрично, така и по подразбиране, в Правилника за длъжностните лица и други документи като Финансовия регламент и Европейския кодекс за добро поведение на администрацията.

Добавената стойност на настоящия документ се състои в това, че той определя принципите по ясен и кратък начин, в резултат от дълъг период на размисъл и консултации. Първият проект е изготвен през 2010 г. след консултации с националните омбудсмани от Европейската мрежа на омбудсманите. Последва провеждането на обществени консултации от февруари до юни 2011 г. Съответните документи са публикувани на моята интернет страница (www.ombudsman.europa.eu), включително докладът за резултатите от обществените консултации. Бих искал искрено да благодаря на всички институции, организации и лица, които участваха в консултациите. Техният принос реално промени окончателната формулировка на принципите.

Принципите представляват същината на етичните стандарти за служителите на европейската публична администрация. Като такива, те представляват и съществен елемент от културата на обслужване, към която се придържа европейската публична администрация. Един от начините тези принципи да се прилагат в конкретни ситуации е посредством подробни правила. Такива правила съществуват, например, по въпроси като предотвратяване и регулиране на конфликта на интереси. Както изтъкнаха някои от участниците в общественото допитване, възможно е да са необходими повече и по-добри правила. Целта на принципите на работа на служителите на публичната администрация не е да бъдат заместител на тези правила. Същевременно съществуват три причини, поради които те, независимо колко добре са изготвени, не премахват необходимостта вниманието да се насочва и към висши етични принципи.

Първо, разработването на подробни правила, независимо дали законодателни или административни, вероятно ще е по-добро, ако висшите принципи се вземат като отправна точка.

Второ, правилата не се тълкуват и прилагат сами. Какво означават те в конкретни ситуации, често изисква преценка.

Трето, не е възможно да се формулират правила, които обхващат всичко. Да вземем например трети и четвърти параграф от принцип 1:

Служителите на публичната администрация следва да изпълняват функциите си по възможно най-добрия начин и да се стремят по всяко време да спазват най-високите професионални стандарти.

Те следва да не забравят, че са носители на обществено доверие и да бъдат добър пример за другите.

Трудно е да си представим подробни правила, които обхващат всяко действие или евентуално действие, за което тези параграфи важат, особено след като те предвиждат, че служителите на публичната администрация следва не само да реагират по подходящ начин в определени ситуации, но и че следва да бъдат инициативни.

Да вземем друг пример, принцип 3 гласи, наред с другото, че служителите на публичната администрация не следва да проявяват дискриминация. Според установената съдебна практика, недискриминацията има два аспекта: (i) да не се третират по различен начин сходни положения и (ii) да не се третират еднакво различни положения, освен ако и в двата случая такова третиране не е обективно обосновано. Следователно предотвратяване на дискриминация не означава еднакво третиране на всички, независимо от разликите в тяхното положение. Напротив, изисква се преценка, за да се направи разлика между съществените и несъществените разлики.

Преди да приключа настоящото въведение е важно да поясня приложното поле на принципите. Терминът „служител на публичната администрация“ е удобно кратко наименование на това, което Правилникът за длъжностните лица¹ нарича „длъжностните лица и другите служители на Европейския съюз“. Правилникът за длъжностните лица също така установява категория от специални консултанти², които за тази цел също са служители на публичната администрация.

Опитах се да изразя принципите по начин, приложим за всички служители на публичната администрация, а не само за тези, които изпълняват ръководни функции. В този контекст следва да се спомене, че членовете на институциите, като членовете на Комисията, Европейската сметна палата и Европейския парламент, както и съдиите от Съда на Европейския съюз не са „длъжностни лица или други служители“ по смисъла на Правилника за длъжностните лица. Нито пък той се прилага спрямо тях. Следователно те не са „служители на публичната администрация“ за целите на принципите на работа на служителите на публичната администрация. Въпреки това, тези лица могат да сметнат, че

¹ Официално, Правилник за длъжностните лица на Европейския съюз и Условия за работа на другите служители на Европейския съюз.

² „Лице, което, поради специалната си квалификация и независимо дали упражнява платена професионална дейност в някакво друго качество, е наето да подпомага една от институциите на Съюз постоянно или за определен период от време и чиято заплата се плаща от общите бюджетни кредити, предназначени за тази цел в частта от бюджета на институцията“ (член 5 от *Условията за работа на другите служители*).

принципите са от практическо значение за тях като източник на вдъхновение във връзка със специалните им отговорности.

Въздържах се от включване на всякакви елементи в принципите, които по мое мнение засягат основно отговорности по-скоро на институциите, а не на отделните служители на публичната администрация. Въпреки това винаги, когато това е уместно, ще се позовавам на принципите по време на бъдещите си проверки на евентуално лошо администриране в дейностите на институции, органи, служби и агенции на ЕС.

Твърдо съм убеден, че ясното формулиране на принципите може да помогне за пораждаване и насочване на постоянен, конструктивен диалог между служителите на публичната администрация и между тях и обществеността. Културното многообразие, ознаменувано в мотото „единство в многообразието“, е основна сила на Европейския съюз. Това също означава, че подобен диалог е много важен като начин за консолидиране и задълбочаване на общото разбиране на етичните ценности на публичната администрация сред нейните служители и гражданите от различни култури.

Принципи, от които следва да се ръководят в работата си служителите на публичната администрация на ЕС

1. Всеотдайна служба в интерес на Европейския съюз и неговите граждани

Служителите на европейската публична администрация следва да имат ясното съзнание, че институциите на Съюза съществуват, за да служат на интересите на Съюза и неговите граждани при изпълнение на целите на Договорите.

Те следва да отправят препоръки и да вземат решения единствено за да служат на тези интереси.

Служителите на публичната администрация следва да изпълняват функциите си по възможно най-добрия начин и да се стремят по всяко време да спазват най-високите професионални стандарти.

Те следва да помнят позицията си на обществено доверие и да бъдат добър пример за другите.

2. Почтеност

Служителите на публичната администрация следва да се ръководят от чувство за коректност и поведението им следва във всеки един момент да бъде такова, че да издържи и най-внимателната обществена проверка. Това задължение не се изчерпва единствено със съобразяването на техните действия с изискванията на закона.

Служителите на публичната администрация не следва да се поставят във финансова или друга зависимост, която би могла да повлияе при изпълнението на задълженията им, включително като получават подаръци. Те следва незабавно да обявяват всички лични интереси, свързани с техните функции.

Служителите на публичната администрация следва да предприемат стъпки за избягване на конфликт на интереси и

появата на такъв конфликт. Те следва да предприемат бързи действия за решаването на всеки възникнал конфликт. Това задължение продължава и след напускането на поста им.

3. ОБЕКТИВНОСТ

Служителите на публичната администрация следва да бъдат безпристрастни, с отворено мислене, да се водят от доказателствата и да са готови да изслушат различни гледни точки. Те следва да са готови да признаят и поправят грешките си.

В процедури, свързани със сравнителни оценки, служителите на публичната администрация следва да приемат препоръки и решения единствено въз основа на действителни качества и на всички други фактори, изрично предвидени от закона.

Служителите на публичната администрация не следва да проявяват дискриминация и да позволяват на личните си симпатии или неприязън към дадено лице да влияят на професионалното им поведение.

4. УВАЖЕНИЕ КЪМ ДРУГИТЕ

Служителите на публичната администрация следва да се отнасят с уважение един към друг и към гражданите. Те следва да бъдат учтиви, отзивчиви и услужливи и да действат своевременно.

Те следва да полагат истински усилия да разберат какво казват другите и да се изразяват ясно, като използват понятен език.

5. ПРОЗРАЧНОСТ

Служителите на публичната администрация следва да са готови да разясняват дейностите си и да обосновават действията си.

Те следва да водят подходяща отчетност и да приемат с готовност обществените проверки на тяхното поведение, включително на спазването на настоящите принципи на работа в публичната администрация.

Европейски омбудсман

1 avenue du Président Robert Schuman
CS 30403
F - 67001 Strasbourg Cedex

T. + 33 (0)3 88 17 23 13
F. + 33 (0)3 88 17 90 62
www.ombudsman.europa.eu
eo@ombudsman.europa.eu

© Европейски съюз, 2012
Разрешава се възпроизвеждане
за образователни и нетърговски цели
при посочване на източника.